

VIITORUL ROL

TRAIAN STĂNESCU

Traian Stănescu și-a dovedit de la început înzestrarea artistică deosebită, atacînd, la examenul de absolvență (în 1961), o partitură grea : Julius Fucik (*Reportaj cu ștreangul de git*). Repartizat la Teatrul Tineretului din Piatra Neamț, i se încredințează Vulpașin (*Domnișoara Nastasia* de G. M. Zamfirescu), personaj dificil pentru vîrsta și experiența lui de viață, care-i îngăduie, totuși, să se afirme printre valorile sigure ale tinerei generații. Peste numai un an, la Concursul tinerilor actori din 1962, obține un premiu de interpretare pentru Necunoscutul (*Generalul și nebunul* de A. Wagenstein). Urmează : Val Xavier (*Orfeu în infern*), Tom (*Menajeria de sticlă* de Tennessee Williams), Mișu Felecan (*Nota zero la purtare* de V. Stoianescu și O. Sava), Dorante (*Jocul dragostei și-al întâmplării* de Marivaux) ș.a. Turneele tinerei trupe pietrene la București îl situează, de fiecare dată, în centrul interesului opiniei publice teatrale ; așa încît nu e de mirare că tînărul actor va fi repede și bine primit pe scena Capitalei, ba chiar își va putea căuta locul cel mai potrivit, trecînd prin cîteva colective, înainte de a se fixa, se pare, definitiv. După o escală (stagiunea 1964—'65) la Teatrul Giulești, se încadrează la Teatrul Național, etapă de care se leagă Felix (*Enigma Otiliei* de George Călinescu), Logodnicul (*Nuntă înșingerată* de F. G. Lorca). În stagiunea '68—'69, traversează scena Teatrului Măc, cu rolul tînărului Gheorghită (*Baltagul*, după Sadoveanu). În 1969, revine la Teatrul Național, pentru Edmund (*Regele Lear*). Pe măsură ce i se acumulează capitalul de roluri — Teofil (*Camera de alături* de Paul Everac), Vanea (*Furtuna* de Ostrovski), Victor (*Pisica în noaptea Anului nou* de D. R. Popescu), Judecătorul (*Danton* de Camil Petrescu), Lucenzio (*Imblinzirea scorpiei*), Catesby (*Richard al III-lea* de Shakespeare),

spere), Învățătorul (*Marele Soldat* de Dan Tărchilă) — stilul său de interpretare cîștigă în precizie, în siguranță, în finețe. Dacă, în 16 ani de carieră, silueta sa de june-prim s-a păstrat desăvîrșită și impresia de luminoasă tinerețe a rămas la fel de puternică, Traian Stănescu a învățat cum să-și pună farmecul aparte în slujba unei inteligențe scenice care, din tăioasă și agresivă, a devenit suplă și subtilă. Evoluînd într-un climat favorabil și maturizîndu-se frumos, Traian Stănescu are și norocul unui cîmp larg de manifestare : Televiziunea îl solicită insistent (are la activ peste patruzeci de roluri), cinematografia au-l uită.

Dar cu ce se ocupă actorul acum, în această lună de vîrf a stagiunii teatrale ?

„Repet în *Autobiografie* de Horia Lovinescu ; cred că autorul poate fi socotit un clasic contemporan — dacă se poate spune așa. Începînd cu *Citadela sfărîmată*, care va rămîne, fără îndoială, piesa de referință pentru epoca respectivă, el s-a dovedit preocupat de problemele «istoriei în desfășurare». Mi-aș fi dorit să joc multe roluri din piesele sale ; iată că, în sfîrșit, a sosit momentul să mă confrunt cu unul dintre chipurile scenice pe care și-a pus pecetea de neconfundat această fascinantă personalitate intelectuală a teatrului nostru.

Autobiografie este, după părerea mea, una dintre piesele lui cele mai împlinite. Problema discutată este gravă, dintre cele mai grave și e tratată cu seriozitate și cu răspundere patricică. Și mai este în piesă ceva, ceva de care avem nevoie, acum, mai mult decît oricînd : viață, viață adevărată, cu izbînzii și cu nereușite, cu dragoste și cu ură, cu sentimente și cu resentimente, cu calm și cu pasiune. Toate acestea dau actorilor posibilitatea să treacă prin stări sufletești diverse.

Radu Comșa, rolul meu, este un bărbat de acțiune, puternic, intransigent, pasionat de munca sa. Demagogia îi este străină. Viața n-a fost totdeauna generoasă cu el : a fost înfiat de milă și lăsat s-o simtă, n-a cunoscut copilăria fără griji, nici căldura căminului. Are, însă, multă voință și o forță morală neabătută — forță pe care și-o extrage din muncă, muncă încordată, lucidă, în fața căreia toate resentimentele pălesc.

Echipa spectacolului : regizor, Cornel Todoc. (Prima mea întîlnire cu Todoc a avut loc acum 17 ani, în epoca de aur a Teatrului din Piatra Neamț, cînd am lucrat împreună rolurile care m-au înarmat profesional. Pe parcursul acestor ani, am realizat sub îndrumarea lui multe spectacole la Televiziune. Într-un cuvînt, am ajuns să ne cunoaștem bine.) Scenografia va fi semnată de Paul Bortnovski. Parteneri : Ion Marinescu, Ileana Stana Ionescu, Tamara Crețulescu, Ion Henter și alții. Premiera, la începutul lui ianuarie. Sperăm să pășim cu dreptul în 1978“.

Maria Marin